

MIK - MEDIE- OCH INFORMATIONSKUNNIGHET

Det här temabladet ger dig tips om vilket material som finns hos Mediecenter Värmland inom temat medie- och informationskunnighet. Allt material är länkat till sliplay.se/mediecentervarmland - Ctrl-klicka på titeln!

Medie- & informationskunnighet - MIK - handlar om att:

- förstå mediers roll i samhälle
- kunna finna, analysera och kritiskt värdera information
- själv kunna uttrycka sig och skapa innehåll i olika medier

Barn och unga tillbringar en stor del av sin tid med olika medier. De skaffar sig strategier genom erfarenhet, men vuxna har ett ansvar att ge dem verktyg som stärker deras kritiska förmågor och kraft att självständigt hantera de problem som kan uppstå. Ytterst handlar MIK om att maximera möjligheter och minimera risker i medievardagen.

OM MEDIECENTER VÄRMLAND

Mediecenter Värmland är länets gemensamma mediebank!
Här kan alla medlemmar, från barnomsorg till vuxenfortbildning, avgiftsfritt välja bland cirka 25.000 titlar.

Mediecenter Värmland tillhandahåller inköpt film, UR:s radio/tv-program, pussel & spel och robotar.
Hos oss kan du även beställa talböcker – vi har tillgång till mer än 100.000 böcker från Legimus.

HUR BESTÄLLER/STRÖMMAR JAG?

Du hittar hela vårt utbud i vår internetkatalog sliplay.se/mediecentervarmland.

För att strömma eller beställa material via webben måste du skapa ett konto!
Har du några funderingar, ring oss på 010-833 10 60 eller skicka en e-post till mcv@regionvarmland.se

OBS! Dina elever kan också göra konto på SLIPlay och strömma själva! (elewinloggning)

Gör så här för att skapa konto:

Gå till sliplay.se/mediecentervarmland. Klicka på "Bli medlem här". Fyll i dina uppgifter och klicka på "gå vidare". Du får nu en e-post med en länk som du ska följa. Där får du fylla i ytterligare några uppgifter samt välja lösenord. När du sparat är din registrering klar och så fort vi godkänt din registrering (under kontorstid) kan du börja använda ditt konto.

Du kan också välja något av de single-sign-on-alternativ som finns – ytterligare information om hur du gör hittar du [här!](#)

Dina elever kan också göra egna konton på sliplay.se/mediecentervarmland och strömma programmen direkt i sina datorer, smartphones eller iPads. En annorlunda läxa kanske...?
De skapar sina konton på samma sätt som pedagogerna och när detta är klart måste du godkänna deras konto. Du hittar deras ansökningar under "elevregistreringar" på din SLI-Play-inloggning (under ditt namn). OBS! Godkänn bara de elever som är dina!

[Här hittar du en lathund för dina elever!](#)

Målgruppen är en rekommendation från oss och leverantören. Det är du som pedagog som avgör för vilka åldrar du vill visa filmen!

FILMER

Surfarna

Surfarna är ett gäng som bor inne i din dator och åker runt på internet i sin digitala farkost. På vägen tar de sig an frågor som dyker upp när vi är ute på nätet; Vad är en cookie? Varför är det viktigt att vara källkritisk? Och, varför ska man aldrig lämna ut sina lösenord på nätet? Ett minidrama för årskurs F-3 på ämnet digital kompetens. Serien är tänkt att ge en

grundläggande förståelse för ett antal begrepp och fenomen på internet, samt skapa en bild av vilka mekanismer som styr urvalet i datorernas sökmotorer.

Speltid: 8x10 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: Digitala missförstånd	5: Klickbeten
2: Nätfiske	6: Bilder på nätet
3: Söka på nätet	7: Källkritik
4: Cookies	8: Reklam och sponsring

Hur vet du det?

Hur vet man vilka källor som är pålitliga? Jenny Josefsson fick sparken från sitt jobb på tv eftersom hon aldrig kollade några källor. Nu ska hon i stället starta en vlogg om hundar! Hon ger sig ut i en djungel av information för att leta fakta till sin vlogg. Till sin hjälp har Jenny sin källkritiska och trogna hund Kjell och några barn som kallar sig Källkritikerna. De dyker upp när

nöden är som störst med de fem källkritiska superfrågorna. Finns även [syntolkat](#) och [teckenspråkstolkat](#).

Speltid: 5x10 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: Vilka källor kan du lita på?	3: Sanningar och rykten
2: Så googlar du	4: Reklam
	5: När du själv är en källa

Bildbang

Hur påverkas vi av bilder? Och hur kan vi bli bättre på att måla, filma och fota - och på att förstå vad bilder gör med oss? Här går skapande och analys hand i hand, och i varje avsnitt varvas samtal och workshops med en massa tips och trix. Syftet med serien, som främst är tänkt för nioåringar, är att ge inspiration att skapa. Serien ger också konkreta kunskaper om bildskapande,

verktyg för bildanalys och bildkritiskt tänkande. Konsthistoriska bilder löper som en röd tråd genom serien, men lika genomgående är mediekunskap och källkritik. Bildbang kombinerar MIK med bildämnet och bidrar till barnens kreativitet och lärande. Två säsonger.

Speltid: 8x15 min. **Målgrupp:** [Säsong 1: 6–9 år](#). [Säsong 2: 6–12 år](#) **Utförande:** Strömmande.

Rubriker säsong 1:

- 1: Bildbevis!
- 2: Läskigt!
- 3: Snyggt!
- 4: Proffsig!

Rubriker säsong 2:

- 1: Porträtt
- 2: Mönster
- 3: Stil
- 4: Graffiti

Sociala medier

Trots att de flesta sociala medieplattformar har en åldersgräns på 13 år, är det många under 13 år som befinner sig där. Därför har vi gjort en kort utbildningsfilm för just den målgruppen med de viktigaste aspekterna att tänka på och ta hänsyn till. Filmen är indelad i korta kapitel som tar upp följande aspekter: identitet och gemenskap, anonymitet, bilder och ansvar, lag och rätt

gällande yttrandefrihet, förtal och nakenbilder samt reklam, algoritmer och källtillit. Denna utbildningsfilm med lärarhandledning och lektionsupplägg riktar sig specifikt till mellanstadieelever, eftersom de behöver få förutsättningar för att kunna skapa en så schysst miljö som möjligt på nätet - men också för att inte råka illa ut.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Gilla oss på Facebook!

Där berättar vi om nyheter och tipsar om aktuella filmer!

www.facebook.com/MediecenterVarmland

Alltid söka sanningen

Varje vecka sänder föreningen Alltid söka sanningen ett tv-program som handlar om allt från zombiepandemier till ufo-invasioner. Föreningen går sin egen väg i jakten på sanning, och ordförande Kjelle är inte alls nöjd med medlemmarnas research och källkritik. Han försöker få dem på bättre tankar med goda exempel på trovärdiga källor. Men medlemmarna

vill mest fika. Syftet är att eleverna ska kunna skilja mellan olika sorters källor och öka deras förståelse för mediernas olika funktion. De ska också få förmåga att känna källtillit till trovärdiga källor. Dessutom vill serien bidra till att eleverna utvecklar sitt kritiska och analytiska förhållningssätt till reklam och kommersiella budskap. Finns även [teckenspråktolkat](#) och [syntolkat](#).

Speltid: 6x16 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Om källor
- 2: Om vetenskap
- 3: Om journalistik

- 4: Om myndigheter
- 5: Om dold reklam
- 6: Om desinformation

Serien kan kompletteras med de korta avsnitten i serien ”*Veta mer*”:

Veta mer

I varje avsnitt möter vi en expert på källtillit inom ett specifikt område. Vi får kunskap om vilka källor man kan lita på men också tips på hur vi blir källkritiska. Vi får höra hur journalister, forskare och myndigheter arbetar och hur vi kan veta att det de kommer fram till är sant. Syftet är att hjälpa eleverna att förstå hur viktiga samhällsfunktioner hänger ihop, och vikten av att

samhällsbärande funktioner bygger på kunskap, transparens och demokrati. Därmed ges eleverna en ökad möjlighet att tänka självständigt kring den information de inhämtar i media.

Speltid: 6x16 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Om källor
- 2: Om vetenskap
- 3: Om journalistik

- 4: Om myndigheter
- 5: Om dold reklam
- 6: Om desinformation

**Du vet väl att eleverna kan göra egna konton och strömma media?
Här hittar du en [lathund till elevkonto på SLIPlay!](#)**

Fria ordets dag: En lektion i yttrandefrihet och källkritik

Hur vet om en nyhet är sann? Får man verkligen säga vad som helst? Och hur är det att jobba som journalist i ett land där pressfriheten inte är självklar? 16 klasser runt om i landet kopplar upp sig mot live-eventet Fria ordets dag. Det blir samtal om yttrandefrihet, källkoll, källtillit och sociala medier med Erik Thiman, Åsa Larsson, expert på källkritik, Sam Edward, journalist från Syrien, och journalister från lokaltidningar runt om i landet. Förutom samtal blir det övningar där eleverna får rösta.

Speltid: 38 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Retuschering – att försköna verkligheten

Med en dator och lite kunskap är det lätt att förändra och försköna bilder. Men vad är syftet och vad går gränsen? Vi ser när en stillbildsfotograf tar sig an ett uppdrag och berättar om sina tankar.

Speltid: 2 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Så funkar Sverige – Källkritik

Vi förklarar vad källkritik är och varför det är viktigt. Vad har källkritik med demokrati att göra?

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Är det sant?

Nyhetsankaret Anna Ankare tycker själv att hon leder Sveriges bästa nyhetsprogram. Men sanningen är den att både hon eller hennes reporter Jenny Josefsson gör alla tänkbara misstag. De kollar inte sina källor, blir lurade av företag att göra smyg reklam, köper manipulerade bilder, gör nyheter om oviktiga saker och ifrågasätter inte könsdiskriminerande uppgifter.

Men hoppet är inte helt ute. I varje program får de vägledning av en okänd sanningsröst och lär sig av sina misstag. De får träffa verkliga experter som hjälper dem att i slutändan få ihop just Sveriges bästa nyhetsprogram. Programmet som hela tiden ställer frågan: Är det sant? Syftet med serien är att eleverna ska förstå hur media fungerar, att uppmana till källkritiskt tänkande och att ge dem en förståelse för sin egen roll som publicister på bloggar och i sociala medier.

Speltid: 6x15 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande

Rubriker:

- 1: Källkritik
- 2: Reklam
- 3: Nyheter

- 4: Att fuska med bilder
- 5: Tjejer och killar i media
- 6: Att vara på internet

Världen online

Programledarna Idun och Samson tar reda på barn och ungas perspektiv och syn på internet. Hur använder de nätet? Och vad är källkritik? Är det bra med så mycket skärmtid? De träffar influencers och forskare som förklarar och svarar på frågor om nätet och dess påverkan på barn och unga. Hur kommer vi använda det i framtiden? Målgruppen är främst årskurs 4–9

men serien passar även föräldrar, lärare och alla som vill veta mer om unga och medie- och informationskunnighet (MIK).

Speltid: 8x30 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: Kreativ på nätet
2: Spel
3: Makt
4: Sociala medier

5: Offline
6: Sant eller falskt
7: Näthat
8: Framtiden

Mediesnacket

Mediesnacket är en del av Lilla Aktuellt skola och handlar om mediefördjupning på olika sätt. Om källkritik och källkoll, hur medier arbetar, vad som är sant och falskt, och om mediers roll i samhället. Det finns över 80 program att strömma! Rubriker – se [SLIPlay!](#)

Speltid: 1–3 min/avsnitt. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Vad är en nyhet?

Hur ser det ut när en nyhet blir till - från att den väljs ut tills den sänds på TV? I filmen får du följa med till nyhetsredaktionen på SVT Västmanland. Där träffar du redaktören och reporterna och ser hur de arbetar med nyhetsinslag och händelsenyheter under dagen. Filmen förklarar vad en nyhet är och undersöker likheter och skillnader mellan nyheter i TV, radio och tidningar. Den tar även upp hur dagens mediekonsumtion ser ut och du får veta vad som gör en bra nyhet. Genom att förstå nyhetsprocessen får du förståelse för hur nyheter kan utformas - och vikten av pålitliga källor.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Cybersäkerhet – Skydd för det digitala samhället

Bara under de senaste åren har hoten mot den digitala teknologin ökat lavinartat. Butiker tvingas stänga när kassasystemet inte fungerar. Det går inte att swisha. Internetbedrägerier drabbar alla åldrar. I den här filmen går vi igenom några av de hot och brott som vi kan råka ut för och vilka det är som ligger bakom. Vi tar också reda på några enkla steg vi själva kan tänka på men också vad myndigheter gör för att bygga cybersäkerhet.

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

[Lilla Aktuellt skola förklarar](#)

Serien är en del av Lilla Aktuellt skola och fördjupar sig i ämnen och frågor om kriget i Ukraina. Följande delar handlar om MIK.

Speltid: 1–2 min/avsnitt. **Målgrupp:** 10–12 år.

Utförande: Strömmande.

Tv-journalist protesterar

Hur gick det till när en rysk tv-journalist protesterade i direktsändning mot kriget i Ukraina? Och vad hände sedan?

Videor som luras

Sofia Sidén, som är videojournalist på SVT, berättar hur vissa filmar och redigerar videor på särskilda sätt för att lura oss.

Z och fejkade saker

Vad betyder Z som är målat på militärfordon i Ukraina, och är kontot SimplePutin äkta? Och så tittar vi på en video som dykt upp i sociala medier och som innehåller fejkade bilder.

Censur

Här får du veta vad censur är, vem eller vilka som censurerar och exempel på vad som censureras.

Reporter i krig

Hur är det att arbeta som utrikesreporter när det är krig? Är man orolig, och varför är det viktigt att vara på plats där det händer?

Fejkade livevideor?

Hur vet man om en livevideo på sociala medier från till exempel ett krig är sann eller inte? Och om personen som har gjort videon ber om pengar - hur vet man om man kan lita på det?

Mediebilden i Ryssland

Hugo von Essen, analytiker Centrum för Östeuropastudier, pratar om rysk propaganda. Medier får till exempel inte säga att det pågår ett krig i Ukraina.

Ryssland styr information

Om hur Ryssland styr vad som sägs och inte sägs om kriget i Ukraina. Bland annat får man inte kalla det som händer för ett krig, och sociala medier blockeras.

Vad är propaganda?

Oscar Barragan berättar kort om vad propaganda är och varför det används i odemokratiska länder.

Falska klipp

Hur kan du bedöma om ett klipp som sprids på sociala medier är sant eller falskt? Nora Fazel och Kajsa Sandberg pratar om källkritik och om att falska klipp sprids på sociala medier just nu. Linus Angvarson Valberg tipsar om hur du kan gå till väga för att bedöma om ett klipp som sprids på sociala medier är sant eller falskt.

Influencers – en miljardindustri

Reklamstrategierna förändras i takt med teknikutvecklingen och vår mediekonsumtion. Under 2020 beräknades influencerbranschen omsätta en miljard kronor - bara i Sverige - och en influencer kan tjäna uppemot en miljon kronor för ett sponsrat inlägg i sociala medier. Men vad är en influencer, hur ser affärsmodellerna för

influencers ut och vad behöver vi som konsumenter ha extra koll på när det gäller just influencers, deras påverkan och reklam? Vi berättar vad du som konsument kan hålla utkik efter, för att lättare kunna identifiera dold reklam. Vi berättar vad du behöver ha kunskap om när du följer influencers, streamers och youtubers.

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** från 11 år. **Utförande:** Strömmande.

Public service – ett demokratiskt uppdrag

Vad är public service och varför finns det? Nyhetsprogrammet Aktuellt på SVT, program på Sveriges Radio och Kunskapskanalen ingår alla i public service-utbudet. Gemensamt för dem är att de ska "tjäna alla" och ge allsidig information åt alla i samhället och att olika åsikter ska bli hörda. I kanalerna finns inte reklam. Public

service-programmen bekostas av samhället med våra skattepengar. Men varför finns public service? Syftet är att alla människor ska få oberoende fakta inför vardagsbeslut eller inför ett val. Det är viktigt i vår demokrati. Ingen ska kunna lägga sig i vad som tas upp i till exempel nyheterna, inte ens statsministern. Undersökningar visar att de flesta i Sverige har ett högt förtroende för public service. I programmet medverkar bland annat personer från Dagens media och Myndigheten för press, radio och tv. Filmen berör Agenda 2030: Globala målet 16.10 Säkerställa allmän tillgång och skydda de grundläggande friheterna.

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Har du och dina kollegor koll på vad Mediecenter har att erbjuda er?

Om inte kommer vi gärna och berättar om vår verksamhet!

Vi går också igenom SLIPlay och alla dess funktioner.

HÖR AV ER SÅ BOKAR VI IN ETT BESÖK!

Tfn.010-833 10 60, mcv@regionvarmland.se

Källkoll

En serie om källkritik på nätet! Viralgranskarna Åsa Larsson och Jack Werner går tillsammans med programledarkollegan Edwin Safari igenom hur information och kommunikation fungerar i digitala medier. De kommer titta närmare på virala snackisar och gå på djupet i nyhetsflödet. Här får du tips om hur du granskar sånt du ser på

nätet och lär dig mer om psykologin och strukturen bakom digitala medier.

Speltid: 10x10 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: Så funkar nyheter	6: En guide till fejkvärlden
2: Medieetik – en riktig cirkus	7: Så avslöjar du bedragare på nätet
3: Så styr algoritmer sociala medier	8: Psykologin bakom klicken
4: Vad kan falska inlägg på nätet leda till?	9: Forskningen i flödet
5: Vem betalar inläggen i ditt flöde?	10: Hinner du vara källkritisk på nätet?

Källkoll – Valet

Journalisterna och viralgranskarna Åsa Larsson och Jack Werner tar sig an valet 2022. Är allt du ser och läser om valet verkligen sant? Hur granskar man fakta i den politiska debatten? Tillsammans med olika gästexperter tittar Åsa och Jack närmare på valrörelsen. De djupdyker i utspel, påståenden och rykten som cirkulerar på

nätet för att ta reda på vad som är sant - och vad som är falskt. Elever på högstadiet är inte bättre på källkritik än övriga delar av Sveriges befolkning. De har till exempel, precis som många andra, svårt att avgöra om det är en redaktionell text eller en annonstext de möter. Källkoll valet avkodar desinformation, falska påståenden och visar vikten av samtal och fördjupning för att motverka faktaresistens.

Speltid: 15x10 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Allt du ser är inte sant?	Privatpersoner i valstormens öga
Vilka blir de hetaste valfrågorna?	Propaganda, vallöften och trollfabriker
Politiker hos influencers: mys eller journalistik?	Ska politikerna grilla eller grillas?
Valfusk – ett verkligt problem?	Hur går valet till?
Desinformation – eller åsikt?	Vad hände under valnatten – och vad händer nu?
Hotas valet utifrån?	Vem hade rätt om valet?
Lögn, förbannad lögn – och statistik?	Hur blir framtidens val?
Somalitown, Almedalen & omvänd bildsökning	

Källkoll – kriget i Ukraina

Desinformation och propaganda är vanligt förekommande i konflikten i Ukraina. Vem och vad kan man lita på? Vi reder ut vad propaganda och desinformation är, och hur man kan skilja det från sann information. Vi diskuterar begreppet källkritik och ger konkreta exempel på hur man kan tänka och agera. Vi träffar journalister som berättar hur de arbetar för att sprida en så sann

bild som möjlig. Serien tar dessutom upp hur algoritmer och sociala medier fungerar, och hur vi själva reagerar när vi möter olika typer av budskap. Finns även [teckenspråkstolkat](#) och [syntolkat](#)

Speltid: 4x8 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Desinformation – vad är det?

Vilka medier kan jag lita på?

Algoritmer och sociala medier

Information och psykologi – därför reagerar vi som vi gör

Källkoll Corona

Vi följer de erfarna journalisterna Åsa Larsson och Jack Werner som arbetar med att sortera i de mängder av information som väller över oss i denna historiska tid. Programmen spelas in och publiceras samma dag. I varje avsnitt går Åsa och Jack på djupet i nyhetsfloden, tittar närmare på trender i sociala medier och tipsar om hur du kan bli bättre på källkritik och källtillit.

Programledare: Edwin Safari (från och med avsnitt 2). Syftet är att ge unga människor redskap och medvetenhet, så att de lättare kan tolka och navigera i informationsflödet i en tid av pandemi och infodemi. Finns även [teckenspråkstolkat](#).

Speltid: 14x8 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: Ska Sverige sättas i karantän?

2: Sämsta coronapranket

3: När det liknar fake är det sant

4: Breaking news!

5: Har corona förutspåtts?

6: Goda nyheter – för härliga att kolla upp?

7: Nej, 5G har inget med Corona att göra

8: Corona i maktens korridorer

9: Virus har ingen etnicitet

10: Vaccinkampen

11: Allt är inte ryskt som trollar

12: Statistikfiffel och graffusk

13: Så förändras journalistiken

14: Källkollat klart för den här gången

Källkoll USA-valet

Nu stundar ett presidentval i USA. Hur ska man navigera bland de stora mängder av nyheter och information som vi utsätts för dagligen?

Källkollarna och journalisterna Åsa Larsson och Jack Werner går på djupet i nyhetsflödet kring den amerikanska valrörelsen, tittar närmare på virala snackisar och ger publiken en inblick i

amerikansk politik. Tillsammans med programledarkollegan Edwin Safari hjälper de tittaren att bättre förstå sin omvärld och ger tips på hur vi kan bli vassare på källkritik. (från 2020)

Speltid: 5x10 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Den politiska lögnens historia i USA
- 2: När Trump fick corona
- 3: Sagorna runt Biden och Trump
- 4: Så fungerar demokratin i USA
- 5: En cirkus till valnatt

Tänk till snackar stress – Sociala medier

I sociala medier matas vi med perfekta middagar, snygga outfits och ständiga nyhetsuppdateringar från hela världen. Hur får det oss att må egentligen? Vi träffar Rokibath som mått väldigt dåligt på grund av sociala medier. Antropologen Haris Agic berättar om hur man jämförde sig med varandra under 1800-talet och drar paralleller till dagens selfies.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Gaming – en miljardindustri

Reklamstrategierna förändras i takt med teknikutvecklingen och vår mediekonsumtion. Därför har vi producerat två utbildningsfilmer: en om influencerbranschen och en om gaming. Idag omsätter spelföretagen mer än hela världens sport, men hur ser spelföretagens affärsmodeller ut och vad behöver vi tänka på för att vara medvetna konsumenter när vi spelar? Vi kan

triggas till köp inuti spelen, men vi kan också påverkas av våra spelförebilder utanför spelen. Ungefär 40% av allt innehåll på YouTube är kopplat till spel och flera av spelkanalerna är sponsrade av spelföretag, vilket betyder att spelföretagen betalar pengar för att kanalen ska visa en viss typ av innehåll. Enligt svensk lag ska de här sponsrade inläggen ha tydlig reklammärkning, men det är något som många saknar. Vi berättar om vad du som konsument kan hålla utkik efter för att lättare kunna identifiera dold reklam. Vi berättar också vad du behöver vara uppmärksam på när du spelar.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Vad är falska nyheter?

Nyheter idag ser inte ut som de gjorde förr. Färre läser dagstidningar, och i stället får de sina nyheter via internet och sociala medier. Men det innebär även större risk för desinformation och bedrägerier. I det här utbildningsklippet lär du dig vad falska nyheter är. Vi går igenom vad bluff, lurendrejeri, klickbete, skämt, reklam, vinkling, propaganda, satir och sensationalism innebär.

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** Från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Varför faller vi för falska nyheter?

Det finns många exempel där konspirationsteorier och falska nyheter fått stor spridning på nätet. I det här utbildningsklippet ges exempel på falska nyheter som fått stor genomslagskraft. Du lär dig om psykologin bakom vad som får oss att tro på - och sprida vidare - falska nyheter. Dessutom ges exempel på vilka som medvetet sprider falska nyheter samt vad de vinner på det. Du lär dig även begrepp som bekräftelsebias (confirmation bias).

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** Från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Lögnfabriken – fejkyheter från Ryssland

"Fake news" har på sistone blivit ett vedertaget begrepp, inte minst på grund av den amerikanska presidenten Donald Trump. En strid ström av falska nyheter pumpas dagligen ut från Ryssland. De har lanserat en systematisk desinformationskampanj om USA och Europa: så kallade trollfabriker producerar falska nyheter vars enda syfte är att främja rädsla och

sönderdelning i dessa områden. I den här dokumentären träffar vi bland andra Andrey Soshnikov, en rysk journalist som de senaste fyra åren har arbetat med att avslöja falska nyheter och som var den första att uppdaga den ökända trollfabriken i St. Petersburg. Vi får också träffa en tidigare anställd på en av dessa fabriker som i detalj kan avslöja varför nyheterna och berättelserna är falska. Filmen går även igenom händelser och aktiviteter som inträffade under valkampanjen inför det senaste valet i USA.

Speltid: 59 min. **Målgrupp:** Från 14 år. **Utförande:** Strömmande.

Du vet väl att du kan låna robotar från Mediecenter!

Vi har 5 olika robotar du kan låna i fyra veckor – Ozobot, Blue-Bot, Sphero, Lego WeDo 2.0 och Dash & Dot

Du hittar dom på sliplay.se/mediecentervarmland

Näthat med Nellie och Daniel

Bloggarna Nellie Berntsson och Daniel Paris har tröttnat på allt näthat. De undersöker varför det hatas och vad man kan göra för att inte ta åt sig. De vill också ta reda på varför inget händer när man anmäler näthat. Samtidigt försöker Nellie bota Daniels hästfobi.

Speltid: 5x5 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Varför hatas det så mycket?
- 2: Hur hanterar man all skit?

- 3: Backa varandra
- 4: Ensam och utanför
- 5: Stoppa hatet nu

Mediatiden

En kritisk granskning av media med fokus på unga. Dagens unga är ofta missnöjda med traditionella medier. Vi tar upp pressetik, yttrandefrihet, censur, medborgarjournalistik, propaganda och källor. Vi möter ungdomar med anhöriga som fängslats för sin journalistik. Samt unga som informerar sig om hemlandet på nätet och testar olika identiteter i videobloggar.

Speltid: 5x30 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Farlig rapportering – är det värt det?
- 2: Utöya

- 3: Arabiska våren
- 4: Vem är du på nätet?
- 5: Vem kan man lita på?

Temabladen är till för att inspirera dig och underlätta för dig i ditt arbete. De innehåller tips på material och länkar inom resp. område.

Allt är länkat till Mediekatalogen!

Du hittar fler temablad på vår hemsida www.regionvarmland.se/mediecenter

Har du andra områden du vill ha ett temablad till?

E-posta eller ring oss så hjälper vi dig!

Orka plugga är en satsning om studieteknik från UR, med pluggtips från både lärare och elever.

Programmen i "[Orka plugga – Källkritik](#)" handlar bl.a. om filterbubblor och nyhetsvärdering.

Speltid: 23x1–6 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

[Vinklad historia -1945 - Öppnandet av lägren i Tyskland](#)

Tyskland, april 1945, med bara några veckor kvar av andra världskriget. På västfronten avancerar de allierade och upptäcker läger med krigsfångar och koncentrationsläger med utmärglade människor. I Polen har sovjetiska soldater i juli 1944 upptäckt utplåningslägret Majdanek samt Auschwitz i januari 1945. Dessa händelser har ännu inte blivit kända av de allierade. Det är först när amerikanerna öppnar Ohrdruf, Buchenwald och Dachau i Tyskland, som omfattningen på nazismens skräckvälde blir känd. För inom några veckor har ett stort antal fotografier och filmer från lägren spridits. Varför spreds bilderna?

Speltid: 25 min. **Målgrupp:** 13–19 år. **Utförande:** Strömmande.

[Perspektiv på världen – Påverkan](#)

Fejknyheter och filterbubblor är ord som många är bekanta med idag. Den information vi nås av i våra sociala medieflöden är utvald åt oss genom anonyma algoritmer. De lyfter främst fram sådant som vi redan känner till och sympatiserar med. Vi reser jorden runt för att få nya synvinklar på vad som påverkar oss, vem som ligger bakom ett budskap och vilket syfte budskapet har.

Speltid: 28 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Källkritik

Lajkande och delande är en stor del av vår vardag. Men hur ofta granskar du egentligen en bild eller artikel innan du delar? Vi följer med Viralgranskarna Åsa Larsson och Emelie Wallroth i deras jakt på falska identiteter, nättroll och fejkade bilder. Syftet är att visa elever i årskurs 7–9 hur de på ett lätt och bra sätt kan förhålla sig källkritiska på nätet.

Speltid: 4x15 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Fejkade sidor
- 2: Partiska röster

- 3: Tid och rum
- 4: Bildsökning

Har jag något val?

Det finns många starka krafter som försöker påverka oss väljare. Idag sker en stor del av påverkan via nätet och sociala medier. Programledaren Elin förklarar för oss hur man bedrev valkampanjer via sociala medier i USA när Donald Trump blev president. Hon tar reda på hur "dark ads" och "fake news" fungerar, och vad en filterbubbla är. Hon tittar också på

valkampanjande ur historisk vinkel och lär oss hur vi kan bli mer källkritiska på nätet.

Speltid: 5x15 min. **Målgrupp:** 13–19 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: USA-valet och sociala medier
- 2: Dold påverkan

- 3: Valmanipulation i Europa
- 4: Svensk opinionspåverkan
- 5: Att vara vaksam

A.I. Rising – en ny verklighet

Techföretag världen över tävlar med varandra om att dominera AI-marknaden, samtidigt varnar experter om att vi inte är förberedda för alla nya innovationer och den värld som dessa skapar. I denna dokumentär undersöker vi hur generativ AI används idag, det vill säga den typen av AI som kan skapa till exempel ljud, text och bild åt oss. Vi möter experter som berättar om både

möjligheter och hot med den nya tekniken. Vi träffar också, bland andra, Alexander som är kär i chatboten Mimi. Vad kan konsekvenserna av deepfake-bilder bli? Och bör AI regleras och i så fall hur?

Speltid: 40 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

[And the king said, what a FANTASTIC MACHINE](#)

Vad händer med världen när alla är upptagna med att fånga den på bild? Kameran kan dokumentera verkligheten eller förvränga den. Den kan ge oss utlopp för kreativitet, fåfänga och bekräftelsebehov. Hur har vi valt att hantera denna makt? Och vad händer med världen när alla är upptagna av att fånga den på bild? and

the king said, what a FANTASTIC MACHINE skildrar hur människans besatthet av att filma och fotografera sin omvärld har förändrat vårt beteende. Från de första fotografierna på 1800-talet till den digitala flodvåg av innehåll som sköljer över oss i sociala medier – idag en algoritmstyrd miljardindustri.

Speltid: 89 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

[Den stora illusionen – hur skapas våra skönhetsideal?](#)

"Den stora illusionen" undersöker hur globala reklambyråer, massmediekonglomerat och kosmetisk kirurgi-, skönhets- och modeindustrierna förändrar hur människor runt om i världen definierar skönhet och ser sig själva. Filmen utforskar, från olika delar av världen, hur dessa industrier mättar våra liv med smala,

västerländska, konsumentdrivna bilder av skönhet. Bilder som visar liten eller ingen respekt för den biologiska verkligheten eller kulturella skillnader.

Speltid: 46 min. **Målgrupp:** 14–19 år. **Utförande:** Strömmande.

[Om reklam i sociala medier](#)

Vilka regler finns det för reklam och marknadsföring i sociala medier? Denna film handlar om hur man som influencer har ansvar att följa marknadsföringslagen genom att exempelvis skilja på reklam och egna åsikter och att använda tydliga reklammarkeringar. Syftet är att det ska vara tydligt för användarna när de möter kommersiella budskap i sociala medier.

Filmen är en bra utgångspunkt för att undervisa om reklam och dess påverkan, samt diskutera influencers och företags ansvar gentemot användare på sociala medier. Filmen är deponerad av Konsumentverket.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** från 15 år. **Utförande:** Strömmande.

[The Creepy line – vem kontrollerar internet?](#)

Begreppet "the creepy line" kommer från den tidigare Google-koncernchefen Eric Schmidt, när han under en intervju skulle förklara Googles uppförandekod; "Googles policy för många saker är att vara så nära 'den obehagliga gränsen' som möjligt men inte korsa den". Men med hjälp av filmen kan vi se att detta egentligen är en gräns som Google, och många andra företag, korsar

varje dag. Och att gränsen för vad som är "acceptabelt" dessutom flyttar på sig. Varje dag använder de flesta av oss någon av Googles produkter; mobilen, sökmotorn, webbläsaren, mejlen, kartan osv. Men det är inte många som tänker på hur det påverkar oss och vilka konsekvenserna blir när vi förlitar oss på ett företag, som liksom andra företag, har ett vinstintresse! Genom intervjuer, vetenskapliga experiment och grundlig analys granskar filmen hur företag som Google och Facebook påverkar det vi ser och gör i deras påstådda "neutrala" plattformar. Hur används den data som de kontrollerar? Och hur kan de i sin tur kontrollera sina användare? För de säljer inte bara informationen till högstbjudande, de manipulerar och formar dessutom den offentliga medvetenheten. Med algoritmer som aldrig är synliga för användaren kan de påverka opinionen och förändra samhället för att passa deras egen världsbild. The Creepy Line är en ögonöppnande dokumentär som visar den obehagliga baksidan av två av våra mest använda tjänster.

Speltid: 55 min. **Målgrupp:** från 14 år. **Utförande:** Strömmande.

[Vår digitala planet](#)

Digitaliseringen transformerar våra arbeten, skolor, städer och nöjen i grunden. Den underlättar vår vardag och vår möjlighet att sprida och hämta in kunskap. Och den har som ingen tidigare teknik möjligheten att koppla samman människor över stora avstånd och ge röst till marginaliserade grupper. Men som alla kraftfulla teknologier kommer digitaliseringen också med en del utmaningar. Har de stora teknikbolagen fått för stor makt över våra liv? Hur stoppar vi svallvågorna av desinformation och fabricerade sanningar från att påverka politiska val? Och vad händer med vårt beteende och välmående i en ständigt uppkopplad värld?

Speltid: 3x60 min. **Målgrupp:** Från 16 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Demokratins nya spelplan
- 2: Ser du storebror?
- 3: Livet med skärmarna

Har du och dina kollegor koll på vad Mediecenter har att erbjuda er?

**Om inte kommer vi gärna och berättar om vår verksamhet!
Vi går också igenom SLIPlay och alla dess funktioner.**

HÖR AV ER SÅ BOKAR VI IN ETT BESÖK!

Tfn.010-833 10 60, mcv@regionvarmland.se

Vår digitala planet i fokus

Digitaliseringen förändrar vår värld i grunden. Den underlättar vår vardag och har som ingen tidigare teknik möjligheten att koppla samman människor över stora avstånd och ge röst åt marginaliserade grupper. Korta klipp om de stora utmaningar som digitaliseringen för med sig.

Speltid: 7x10 min. **Målgrupp:** Från 16 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: Deepfakes

2: Nätporr

3: Cambridge Analytica-skandalen

4: Diskriminerande algoritmer

5: Influencers

6: Nättroll och näthat

7: Nätmobbning

Medialized

Varför tar medierna upp vissa ämnen men inte andra? I en skildring och problematisering av den globala mediebranschen tar vi oss till över 15 länder där vi möter journalister, mediekonsumenter och de som försöker påverka och styra medierna. Hur kan medierna vinkla reportage? Och hur ser arbetssituationen ut för journalister runt om i världen? Syftet med serien

är att göra tittaren mer mediekritiskt inställd genom att förstå under vilka förutsättningar som den medialiserade verkligheten skapas.

Speltid: 7x30 min. **Målgrupp:** Från 16 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: Your place or mine?

2: The power of pictures

3: A thread in the web

4: Nothing but the truth

5: What's on tonight?

6: Behind bars

7: Just say yes

RADIOPROGRAM:

Tisdagskollen med Farzad

I Tisdagskollen är Farzad på jakt efter ny och spännande kunskap tillsammans med er lyssnare. Därför pratar han varje vecka med ett barn som har superkoll på något. 7 program handlar om MIK.

Speltid: 7x6 min. **Målgrupp:** 6–9 år **Utförande:** Strömmande radio.

Farzad och de fem superfrågorna

Farzad har överväldigats av all information han möter varje dag. Internet, tidningar, reklam och människor som berättar en massa historier. Vad är en källa? Och hur skiljer man på fakta och påhitt? Vi hör om de fem superfrågorna som ger oss bättre koll.

Majken har koll

Farzad får tips om hur man googlar av 10-åriga Majken från Stockholm. Har du sett något på nätet, tv eller i en tidning som du inte riktigt tror är sant? Tillsammans med Farzad funderar vi över hur man kan veta vad som har hänt på riktigt, vem som sade vad och varför. Med hjälp av de fem superfrågorna: vem, vad, varför, när och hur, tar vi oss närmare sanningen.

Svante har koll

Har du sett något på nätet, på tv eller i en tidning som du inte riktigt tror är sant? Tillsammans med Farzad funderar vi över hur man kan veta vad som har hänt på riktigt, vem som sade vad och varför. Idag får Farzad hjälp av 8-åriga Svante från Stockholm.

Lita inte på Farzad

Farzad testar om han är en bra andrahandskälla. Men det visar sig vara ganska svårt att återberätta en historia. Förstahandskällan Svante är med och rättar till berättelsen om hur han bröt sin arm. Och så går Farzad och Elise till botten med ett rykte som Farzad har hittat på.

Signe har koll

Farzad kollar upp något som han har hört, sett eller funderat på. Idag får jag hjälp av Signe, 10 år, från Färjestaden.

Farzad råkar ut för tjuvar

Får man använda andra personers bilder hur som helst? Farzad kollar upp något som han hört eller sett eller funderat på. Den här gången får han hjälp av 9-åriga Isak från Sigtuna.

Sant eller falskt?

De senaste programmen av Tisdagskollen har handlat om att hålla koll på vad som är sant och vad som är falskt runt omkring oss. Farzad gör en tävling som handlar om det och 6-åriga Valter från Alingsås tävlar.

Tänk till snackar stress – Sociala medier

I sociala medier matas vi med perfekta middagar, snygga outfits och ständiga nyhetsuppdateringar från hela världen. Hur får det oss att må egentligen? Vi träffar Rokibath som mått väldigt dåligt på grund av sociala medier. Antropologen Haris Agic berättar om hur man jämförde sig med varandra under 1800-talet och drar paralleller till dagens selfies. Vi ringer också bloggaren och modellen Lisa Tellbe och ställer frågor om hennes perfekta flöde.

Speltid: 113 min. **Målgrupp:** 13–15 år **Utförande:** Strömmande radio.

Kunskapsverket Samhällskunskap – Stormningen av Kapitolium

Utanför kongressbyggnaden Kapitolium i Washington D.C. samlas tiotusentals människor för att storma byggnaden. Det är den 6 januari 2021 och det politiska läget i USA är minst sagt spänt. Det här är berättelsen om ett av de mest häpnadsväckande ögonblicken i USA:s historia. Det är också historien om hur vanliga människor

vill störta en politisk byggnad och om hur Donald Trumps presidentskap påverkar landet. Avsnittets fokus ligger på påverkan, medier och politiska strukturer.

Speltid: 23 min. **Målgrupp:** 13–15 år **Utförande:** Strömmande radio.

Kunskapsverket Samhällskunskap – Mark Zuckerberg och Facebook

Om hur Facebook tog världen med storm och gjorde sociala medier till en del av många människors vardag. Företaget grundades år 2004 av bland annat nuvarande vd:n Mark Zuckerberg och sedan dess har företaget vuxit och fått allt större inflytande över människors liv. Företaget har också varit inblandat i skandaler där data och personuppgifter hamnat i utomståendes händer, och nu menar vissa att företaget fått för mycket makt. Avsnittet tar upp samhällsfrågor som medier och dess påverkan.

Speltid: 26 min. **Målgrupp:** 13–15 år **Utförande:** Strömmande radio.

Du vet väl att du kan låna robotar från Medicenter!

Vi har 5 olika robotar du kan låna i fyra veckor -
Ozobot, Blue-Bot, Sphero, Lego WeDo 2.0 och Dash & Dot

Kjellkritik

Multimediamogulen Kjell Eriksson undersöker hur vi kan vara källkritiska i vår komplexa verklighet. Idag är vi alltmer våra egna publicister och redaktörer - vi delar artiklar, bilder och gör inlägg i sociala medier och konsumerar mer fakta än någonsin. Då är det viktigt att kunna förhålla sig kritiskt och inte tro på allt man läser, hör eller ser, samtidigt som det finns mycket som är sant

och otroligt. Vetenskapsjournalisten Emma Frans delar med sig av sina innersta tankar om källkritik och vi får följa undersökande reportern Josefiné Nettelbladt.

Speltid:8x30 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Rubriker:

1: Skriftliga källor

2: Muntliga källor

3: Materiella källor

4: Vem är avsändaren?

7: Vilket budskap har källan?

6: Hur ser källan ut?

7: När tillkom källan?

8: Användning av källor

Fejk – säsong 1

Med hjälp av populärkulturen tar Anna Charlotta Gunnarson och Maja Åström sig an ämnet kritiskt tänkande. Vi vill visa att fake news inte är något nytt utan att människan alltid fått hantera falska historier, medvetet ljug och konspirationsteorier. Det handlar bland annat om skrämshistorier som gått överstyr, att ompröva historiska skildringar, hur vi förskjutit vår syn på

vetenskapen och varför män och kvinnor beskrivs på olika sätt i uppslagsverk.

Speltid:8x50 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Rubriker:

1: Plantering

2: Skrämshistorier

3: Häxjakter

4: Angiverikultur

5: Mördarclowner

6: De vita rockarna

7: Den itu klippta giraffen

8: Vem är vår vampyr

**Du vet väl att eleverna kan göra egna konton och strömma media?
Här hittar du en [lathund till elevkonto på SLIPlay!](#)
En annorlunda läxa kanske?**

Fejk – säsong 2

Om hur drömbilder och skräckbilder används i propaganda, populärkultur och politik. Programledaren Anna Charlotta Gunnarson och sidekicken David Silva tar sig med hjälp av kritiskt tänkande förbi de enklaste tolkningarna och belyser hur konst, musik, foton, film och böcker används för att förstärka olika budskap.

Speltid:8x40 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Rubriker:

- 1: Bilden av Sid och Nancy
- 2: Den döda pojken
- 3: Drakdamen och munkarna
- 4: Kommersiella och kontroversiella ikoner
- 5: Konst som blandar sig i
- 6: När Jagger träffade Riefenstahl
- 7: Saturday night fiction
- 8: Bröderna Marx var före Trump

Fejk – säsong 3

Programledaren Anna Charlotta Gunnarson tar hjälp av sidekicken David Silva för att syna välkända historiska skeenden ur nya perspektiv. Ikoner som Rosa Parks placeras i ett nytt och större sammanhang. Vardagsföremål som klackskon tar oss på en resa i tid, rum och könsroller. Jakten på guld och rikedom etablerade den kolonialistiska myten om

Eldorado - men Fejk synar den. Genom spännande exempel ur historien tränar gymnasieelever sitt historiemedvetande - hur historiska källor, tolkningar och historiebruk påverkar vår syn på historiska skeenden och förändringsprocesser. Serien synar utifrån ett aktörsperspektiv människors roll i politiska konflikter och samhällsförändringar, olika tiders levnadsvillkor, makt och människors identitet.

Speltid:8x40 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Rubriker:

- 1: Eldorado – jakten på guld – del 1
- 2: Eldorado – jakten på guld – del 2
- 3: Askungen – klacken som bytte kön – del 1
- 4: Askungen – klacken som bytte kön – del 2
- 5: Rosa Parks - del 1
- 6: Rosa Parks - del 2
- 7: Vasaloppen – en fejkfärd genom tiderna
- 8: Merle Oberon - Hollywoodfasaden som rämnade

Gilla oss på Facebook!

Där berättar vi om nyheter och tipsar om aktuella filmer!

www.facebook.com/MediecenterVarmland

Fejk – säsong 4

Hur får vi syn på diskrimineringen inom populärkulturen? Hur påverkar den oss? Och vad kan vi göra åt den? Programledaren Anna Charlotta Gunnarson tar tillsammans med sidekicken Agneta Karlsson reda på hur artister, filmstjärnor, konstnärer och fotomodeller tvingats ut i marginalen på grund sitt ursprung eller en funktionsnedsättning. Bland annat får vi veta hur

musikindustrin vit tvättat skivomslag, hur rullstolen använts som symbol och vilka roller kortväxta personer fått spela.

Speltid:8x35 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Rubriker:

- 1: Afrofobi – vittvättade skivomslag
- 2: Afrofobi – vit tvättad catwalk
- 3: Yellowface i filmhistorien
- 4: Filmstjärnan från Chinatown

- 5: Rullstolsburna i böcker och film
- 6: Rullstolsburna i bildkonsten
- 7: Kortväxthet i populärkulturen
- 8: 1800-talets kortväxta influencers

Fejk – säsong 5

Vi belyser genushistorien med hjälp av populärkulturens arkiv; film, musik, tidningar, bilder, tv och radioprogram, från 1920-talet och framåt. På ett bildande och underhållande sätt speglas hur olika kulturyrtingar dokumenterat sin samtid - och reflekterat över den. Dessutom gör programledaren, Anna Charlotta Gunnarson, personliga analyser som åskådliggör hur normerna svängt under de senaste hundra åren.

Speltid:8x40 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Rubriker:

- 1: Rösten
- 2: Kroppen
- 3: Singellivet
- 4: Gänget

- 5: Humor
- 6: Allvar
- 7: Bilden
- 8: Åldern

Temabladen är till för att inspirera dig och underlätta för dig i ditt arbete. De innehåller tips på material och länkar inom resp. område.

Allt är länkat till Mediekatalogen!

Du hittar fler temablad på vår hemsida www.regionvarmland.se/mediecenter

Har du andra områden du vill ha ett temablad till?
E-posta eller ring oss så hjälper vi dig!

Fejk – säsong 6

Vi belyser genushistorien med hjälp av film, musik, tidningar, bilder, tv och radioprogram från 1920-talet och framåt. På ett bildande och underhållande vis speglas hur olika kulturyttringar både dokumenterar sin samtid och reflekterar över den. Med aha och haha åskådliggör programledaren Anna Charlotta Gunnarson hur förutsättningar pendlat och bilder

förändrats. I varje avsnitt bjuder hon även in två populärkulturella spanare som utsätts för den avslöjande fördomsprofilen. Syftet är att träna förmågan att förstå och värdera historiebbruk och historiemedvetande med fokus på genus. Genom att granska historiska källor och normer ur olika perspektiv ställs frågor om förändringsprocesser och historiesyn.

Speltid:8x53 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Rubriker:

1: Sex

2: Kärlek

3: Barn

4: Föräldrar

5: Hemmet

6: Arbete

7: Makt

8: Politik

Fejkskolan -säsong 1

Fejkskolan är en poddserie som vill utmana vårt kritiska tänkande. Vad är sant - och vad är fejk? Vad är åsikter? Vad är propaganda? Hur ser historieskrivningen ut? Hur kan man analysera den information man stöter på? Vad kan vi lära oss av vår historia? Temat är drömbilder och skräckbilder i populärkultur, politik och propaganda. Fejkskolan 1 är en förkortad version av säsong 2 av radioserien Fejk.

Speltid:8x11 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Fejkskolan – säsong 2

Fejkskolan är en poddserie som vill utmana vårt kritiska tänkande. Vad är sant – och vad är fejk? Vad är åsikter? Vad är propaganda? Vad kan vi lära oss av vår historia? Hur ser historieskrivningen ut? Och hur kan man analysera den information man stöter på? Temat är drömbilder och skräckbilder inom historia, populärkultur, politik och propaganda. Fejkskolan

2 är en förkortad version av säsong 3 av radioserien Fejk.

Speltid:8x10 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Fejkskolan – säsong 3

Temat för säsong 3 är stereotyper inom historia och populärkultur. Programmen innehåller populärkulturella exempel på vittvätt, yellow face, och funkofobi. Vad är åsikter? Vad är propaganda? Hur ser historieskrivningen ut? Hur kan man analysera den information man stöter på? Vad kan vi lära oss om vår historia av vår populärkultur? Denna programserie är en del av UR:s koncept Genomskåda - fem sätt att greppa din omvärld. Fejkskolan 3 är en förkortad version av säsong 4 av radioserien Fejk.

Speltid:8x10 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Fejkskolan – säsong 4

Vi belyser genushistorien med hjälp av populärkulturens arkiv; film, musik, tidningar, bilder, tv och radioprogram, från 1920-talet och framåt. På ett bildande och underhållande sätt speglas hur olika kulturyttringar dokumenterat sin samtid - och reflekterat över den. Dessutom gör programledaren, Anna Charlotta Gunnarson, personliga analyser som åskådliggör hur normerna svängt under de senaste hundra åren. Fejkskolan 4 är en förkortad version av säsong 5 av radioserien Fejk.

Speltid:8x10 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Fejkskolan – säsong 5

Vi belyser historien med hjälp av populärkulturens arkiv från 1920-talet och framåt. Programledare Anna-Charlotta Gunnarsson diskuterar med kunniga gäster hur olika kulturyttringar både dokumenterar sin samtid och reflekterar över den. Fejkskolan innehåller utvalda fall från radioserien Fejk (säsong 6) som är användbara i undervisningen. Avsnitten

speglar sociala strukturer och normer utifrån klass, genus och etnicitet och visar hur populärkultur påverkas av - och påverkar - samhället.

Speltid:8x15 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

Algoritmen

Internet berör oss i allt, från maten vi äter till relationerna vi skapar, och dessutom i det mesta vi gillar att se, spela, läsa och lyssna på. Här utforskar vi de synliga och osynliga mönster och formler som driver våra online-liv, och väver oss samman med internet.

Speltid:171x27-52 min. **Målgrupp:** från 16 år **Utförande:** Strömmande radio.

FILMER – LÄRARFORTBILDNING:

[AI i framtidens skola](#)

Artificiell Intelligens (AI) har under den senaste åren gjort sitt intåg bland läromedel och hjälpverktyg för både lärare och elever. Alltmer data kan samlas in och analyseras. Kan skolan utnyttja detta för att utveckla betygssättning? Och hur implementeras AI i praktisk undervisning? Jenny Reichwald diskuterar med gästerna Jalal Nouri, forskare i teknikförstärkt lärande, Jannie Jeppesen, vd för Swedish Edtech Industry och Anders Enström, förstelärare 7–9.

Speltid: 26 min. **Målgrupp:** lärarfortbildning. **Utförande:** Strömmande.

[Mitt uppkopplade barn](#)

Vilka utmaningar och möjligheter innebär digitaliseringen för barn och unga idag? Hur ska jag skydda mitt barn från faror på internet? Och hur ska de kunna veta vad som är sant och vad som är falskt? Vi möter forskare, lärare och föräldrar som delar med sig av kunskaper och erfarenheter om hur man kan stödja sitt barn i medie- och informationskunnighet (MIK) - både i

skolan och i hemmet.

Speltid: 58 min. **Målgrupp:** lärarfortbildning. **Utförande:** Strömmande.

Lärlabbet

- För lärare, med lärare, av lärare. Tanken med serien är att den ska bidra till reflektion och handlingskraft hos pedagoger kring lärandeprocesser och visa att det ständigt finns möjligheter till yrkesutveckling.

Speltid: 30 min. **Målgrupp:** Lärarfortbildning
Utförande: Strömmande.

[Lärlabbet – Källkritik](#)

Lärlabbet besöker Murbecksskolan i Sandviken som arbetar med källkritik i alla ämnen. Vet eleverna hur informationsvägarna fungerar på internet? Eftersom vi möts av så mycket information är det en demokratifråga att elever lär sig finna, värdera och analysera information kritiskt. En lärarpanel följer upp i studion.

[Lärlabbet – Datalogiskt tänkande](#)

Vad är datalogiskt tänkande och hur kan det läras ut? Maria Franzén på Högåsskolan i Knivsta är bildläraren som lär eleverna att programmera minirobotar. Hon menar att eleverna tränar många olika förmågor som matematik, logiskt och kritiskt tänkande, tal, bild och samhällskunskap när de programmerar.

Lärlabbet – Digital didaktik

Varför är lärarens kompetens i medie- och informationskunnighet, MIK, så viktig? Lärlabbet tar upp det digitala perspektivet på lärarrollen och de möjligheter som IT ger. Hur, när och i vilka syften väljer lärare digitala verktyg? Det finns en uppsjö av verktyg att välja mellan när en lärare designar sin undervisning. Vilka krav ställer det på lärarna? Lärlabbet besöker Tobias Ruthenberg på Lärarhögskolan i Borås som undervisar lärare och bibliotekarier i MIK. Skolan satsar även på att integrera MIK-undervisning i grundutbildningen för lärarstudenter.

Lärlabbet – Digitalisering och demokrati

Vad innebär en digitaliserad skola i praktiken? Vad måste lärarna kunna och vilka möjligheter finns? Läraren Ylva Pettersson har varit drivande i Katedralskolan i Skaras digitalisering. Hon anser att det viktigaste är att man som lärare vågar släppa taget och lär sig att knyta färdighet till rätt digitalt verktyg. Idag kan Ylva konstatera att hennes elevers klassrum har utvidgats. Ett exempel på detta är att återkopplingen kan komma från människor de inte känner.

Lärlabbet – Eleven som producent

Helena von Malortie är slöjd- och bildlärare på Mosaikskolan i Malmö. Där går nyanlända elever från årskurs 7 till 9. Hennes elever får presentera sina kreativa arbeten genom att dokumentera dem digitalt på I-pads. När filmerna visas för andra klasser blir eleverna väldigt stolta och extra motiverade att göra ett bra arbete. En lärarpanel följer upp med samtal i studion.

RADIOPROGRAM - LÄRARFORTBILDNING

Didaktorn – Kritik av källkritik

Det finns en övertro på att källkritik hjälper elever att hantera sin mediekonsumtion. Det menar Ulf Dalquist, forskningsansvarig på Statens Medieråd. Källkritik analyserar fakta. Det hjälper dig t ex inte att analysera en propagandafilm från IS, säger han. Fakta och nyheter är endast en mindre del i tonåringars medieförbrukning och då behövs andra analysredskap, enligt Ulf Dalquist.

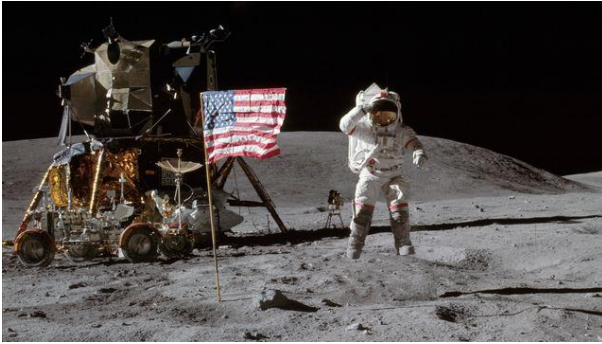
Vill vi lära barnen att klara av det vi tycker att de borde göra eller ska vi lära dem att hantera det de redan gör? frågar han retoriskt. Här berättar han om skolans utmaningar för att möta elevernas behov.

Speltid:15 min. **Målgrupp:** Lärarfortbildning **Utförande:** Strömmande radio.

Didaktorn – Ljuga sig till sanning

Blir man bättre på källkritik om man själv är bra på att ljuga? Josef Sahlin, lärare på Årstaskolan i Stockholm, låter sina elever skapa fejkade sidor på nätet. Uppgiften är att få både text och layout att framstå som trovärdiga, trots att innehållet är falskt. Målet är att få eleverna medvetna om hur lätt det är att skapa desinformation och att öva dem i källkritiskt tänkande. Ett arbete som innehåller flera etiska fallgropar för såväl lärare som elever - sidorna publiceras ju faktiskt på riktigt!

Speltid:15 min. **Målgrupp:** Lärarfortbildning **Utförande:** Strömmande radio.

Skolministeriet – Vem kan man lita på?

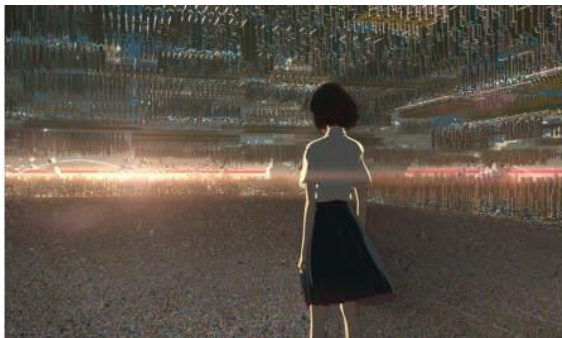
Svenska elever ska bli bättre på digital källkritik. De nya reviderade läroplanerna som gäller från och med hösten 2018 betonar digital kompetens och kritiskt tänkande. Samtidigt pekar vissa på den stora utmaningen i att få dagens unga att tro på någonting överhuvudtaget. Om det inte finns en grundläggande tillit till kunskapsinstitutioner i samhället så blir källkritisk metod svår att

hantera, säger Olof Sundin, professor i biblioteks- och informationsvetenskap vid Lunds universitet.

Speltid:28 min. **Målgrupp:** Lärarfortbildning **Utförande:** Strömmande radio.

SPELFILM

Filmerna presenteras efter målgrupp! Tänk på att det är du som pedagog som avgör vilka åldrar du vill visa filmen för! Vår målgrupp är bara en rekommendation.

Belle

Suzu är en blyg skolflicka som inte varit särskilt lycklig sedan hennes mamma dog. Vad hennes klasskompisar inte vet är att hon har en hemlig identitet - Belle - i den virtuella världen U, där hon är ett musikaliskt stjärnskott. Men när en okänd varelse börjar förstöra för Belle så uppstår kaos.

Tillsammans med sin bästa vän Kiro måste Belle ta reda på vem odjuret egentligen är och vilka mörka

hemligheter som ligger bakom dess själsliga ärr. Originaltitel: Ryū to sobakasu no hime. Lämplig för: åk 7–9.

Speltid: 121 min. **Målgrupp:** Från 7 år. **Utförande:** Strömmande.

Trust

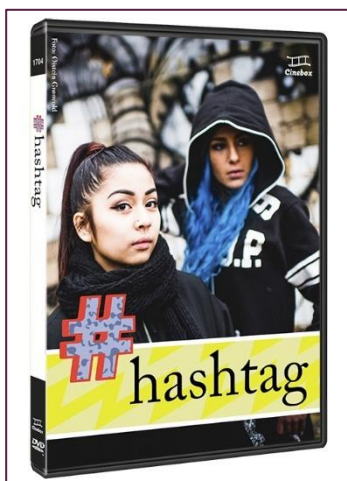
Drama. Annie är 14 år och har träffat Charlie online. De är lika gamla, båda spelar volleyboll och han är den första kille som förstår henne. Hon berättar inget om honom för sina föräldrar, inte heller när han erkänner att han är lite äldre än han sagt. Mot bättre vetande bestämmer sig Annie för att träffa honom i en närliggande galleria - ett möte som fullständigt kommer att riva upp tillvaron för hela Annies familj. Trust är ett omskakande och aktuellt drama om nätets mörkaste vrår. Rekommenderad från 11 år.

Speltid: 106 min. **Målgrupp:** Från 11 år. **Utförande:** Strömmande.

Hacker

13-åriga Benjamin får reda på att hans mamma som han sedan länge trott dog i en olycka verkar vara i liv. Han börjar undersöka saken vidare och alla spår leder till att det är den danska säkerhetspolisen som ligger bakom mysteriet. "Hacker" är en nervpirrande film som berör aktuella frågor om hur teknik kan användas på fel sätt av högre makter för att påverka människor. Filmen ligger rätt i tid när teknik som A.I. utvecklas i rask takt och vi måste fråga oss på vilka sätt kan det användas fel.

Speltid: 93min. **Målgrupp:** Från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Hashtag

Hashtag är en dramaserie i åtta delar som är inspirerad av instagramuppluppen i Göteborg 2012. Vi får följa Maryam, Freja, Aju och Bim, fyra tjejer med olika bakgrund och drömmar som drabbas av näthatet på olika sätt. Det är en historia om vänskap, kärlek, avundsjuka och om hur fruktansvärt fel det kan bli när man skriver först och tänker sen. Maryam hör en sak som hänt en tjej i hennes klass och lägger upp den på nätet. Men vad händer när hundratals ungdomar vill döda den som publicerat historien? Hur känns det för den som drabbas? I serien #hashtag skapas ett instagramkonto, @Paaach, där tjejer och killar hängs ut som horor. Vänner vänds mot varandra och de uthängda ropar efter hämnd. Allt urartar snabbt och

slutar med upplopp. Vuxenvärlden vaknar och försöker skapa rättvisa, men det är redan för sent.Handledning finns.

Speltid: 7x15min. **Målgrupp:** Från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Camping at the end of the world

Dokumentär. Lördagen den 21 maj 2011 skulle världen ha gått under. Jordbävningen skulle ha startat kring Australien 18.00 lokal tid och sedan spridit sig över världen som en rasande rullande flodvåg, ödelagt tidszon efter tidszon och krossat allt i sin väg. Historien om domedagspredikanten Harold Camping och organisationen Family Radio

som spenderade över 100 miljoner dollar på att sprida budskapet om domedagen blev en världsnöhet. I dokumentären Camping at the end of the world möter vi Harold Camping, hans anhängare och kritiker. Hur förbereder man sig inför domedagen? Vad känner man? Och vad gör man när undergången inte inträffar och livet på jorden måste gå vidare? Vad händer med övertygelsen och bilden av verkligheten då?

Speltid: 84 min. **Målgrupp:** Från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

[PewPewPew](#)

PewPewPew är ett mystiskt virus som sprider sig hos tonåringar i Malmö. Fyra ungdomar drabbas av illamående, förvirring och en extrem längtan efter att bli lika kända som PewDiePie. En film om värderingar, framtid, ensamhet, utseendehets och psykisk ohälsa som väcker många tankar på ett drömskt och humoristiskt sätt. En film om meningslösheten i tillvaron när man har allt men ändå inget. Rekommenderad för åk 8–9.

Speltid: 113min. **Målgrupp:** Från 11 år. **Utförande:** Strömmande.

KORTFILMER:

Två korta filmer med koppling till artificiell intelligens – AI

[A better you](#)

Irländsk kortfilm. I en dystopisk värld vinner en blyg man, Douglas, två biljetter till den hyllade Dance extravaganza. Douglas tar mod till sig och bjuder ut sin drömtjej, Olga. Men när Olga säger ja börjar Douglas att tvivla på sig själv och bestämmer sig för att investera i en A better you, en klon som han kan programmera till att bli den charmigaste mannen i stan. Regi: Eamonn

Murphy.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

[Okey Google](#)

Amerikansk kortfilm. Darren visar upp sin nya mobil för sin vän Gerard. Mobilen har en digital assistent som är så avancerad att det nästan är som att prata med en riktig person. Men den digitala assistenten blir lite för verklig, speciellt när hon hånar Darren med pinsam och intim information om honom. Regi: Sam Lucas Smith.

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Du hittar många fler spelfilmer på vår SLIPlay-sida!

Både [strömmande filmer](#) och [dvd-filmer](#)

Tips på länkar

Mediemyndigheten

[Mediemyndigheten](http://www.mediemyndigheten.se)

(www.mediemyndigheten.se) Mediemyndigheten är en statlig myndighet som tillhör Kulturdepartementets ansvarsområde och fyller en viktig funktion. De ska verka för yttrandefrihet, medie- och informationskunnighet samt möjligheterna till mångfald och tillgänglighet på medieområdet. De ska också verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare, ta tillvara deras erfarenheter samt verka för att skydda barn från skadlig mediepåverkan.

[Media Smart](http://www.mediasmart.se)

(www.mediasmart.se) Media Smart är ett kostnadsfritt läromedel som riktar sig till barn i grundskola och gymnasium. Syftet är att ge barn och unga ett verktyg för att utveckla förmågan att förstå och tolka reklam och information på ett effektivt sätt, för att skapa konstruktivt kritiskt granskande konsumenter!

[Surfa lugnt](http://www.surfalugnt.se)

(www.surfalugnt.se) Surfa Lugnt driver ett nationellt initiativ för att höja skolans och vuxnas kunskaper om barns och ungas vardag på internet. Syftet är att bejaka det positiva som finns i ungas liv på nätet, som engagemang, kommunikation och kunskapsutbyte, och samtidigt ge föräldrar och andra vuxna mer kunskap att hantera fallgroparna på internet, som t.ex. e-mobbning och integritetsfrågor.'

13 årsmånder du medier i undervisningen

[Mediekompass](http://www.mediekompass.se)

(www.mediekompass.se) Mediekompass är ett hjälpmedel för lärare som vill använda tidningar i undervisningen. Bakom Mediekompass står flera stora dagstidningar och mediehus som med journalistiken värnar om ett öppet och demokratiskt samhälle.

Inspiration och kunskap

[SO-rummet](http://www.so-rummet.se)

(www.so-rummet.se) SO-rummet är en gratis digital lärresurs och Sveriges största och mest välsorterade länkbibliotek för skolans samhällsorienterade ämnen: historia, religionskunskap, geografi och samhällskunskap.

Filmpedagogerna

[Filmpedagogerna](http://filmpedagogerna.se/mik/)

(<http://filmpedagogerna.se/mik/>) Filmpedagogerna arbetar tillsammans med UNESCO i arbetet med MIK i undervisningen. Här kan du bl.a. ladda ner UNESCO:s läroplan.

Skolverket

I Skolverkets lärportal finns en modul som heter [Digital kompetens](#). I den finns två delar som riktar sig mot användandet av nätet: [Kritiskt användande av nätet](#) och [Säker användning av nätet](#)